

საქართველოში ფსტას (ფისტას) წარმოების ეკონომიკური და ტექნიკური ასპექტები

დოქ. ლუიზ ფერგიუსონი

მემცენარეობის ფაკულტეტი

კალიფორნიის დევისის უნივერსიტეტი

UC DAVIS

DEPARTMENT OF PLANT SCIENCES

College of Agricultural and Environmental Sciences

პრეზენტაციის შინაარსი

- I. ფსტას (ფისტას) ზოგადი წარდგენა
- II. მსოფლიო წარმოება
- III. წარმოების პოტენციური საქართველოში
- IV. წარმოების ეკონომიკური მხარე

02.10.2019

ტემპერატურა:
- მაღალი უდაბნო
ფოთლოვანი

Nuts of Georgia: Efficiency of Production and Marketing

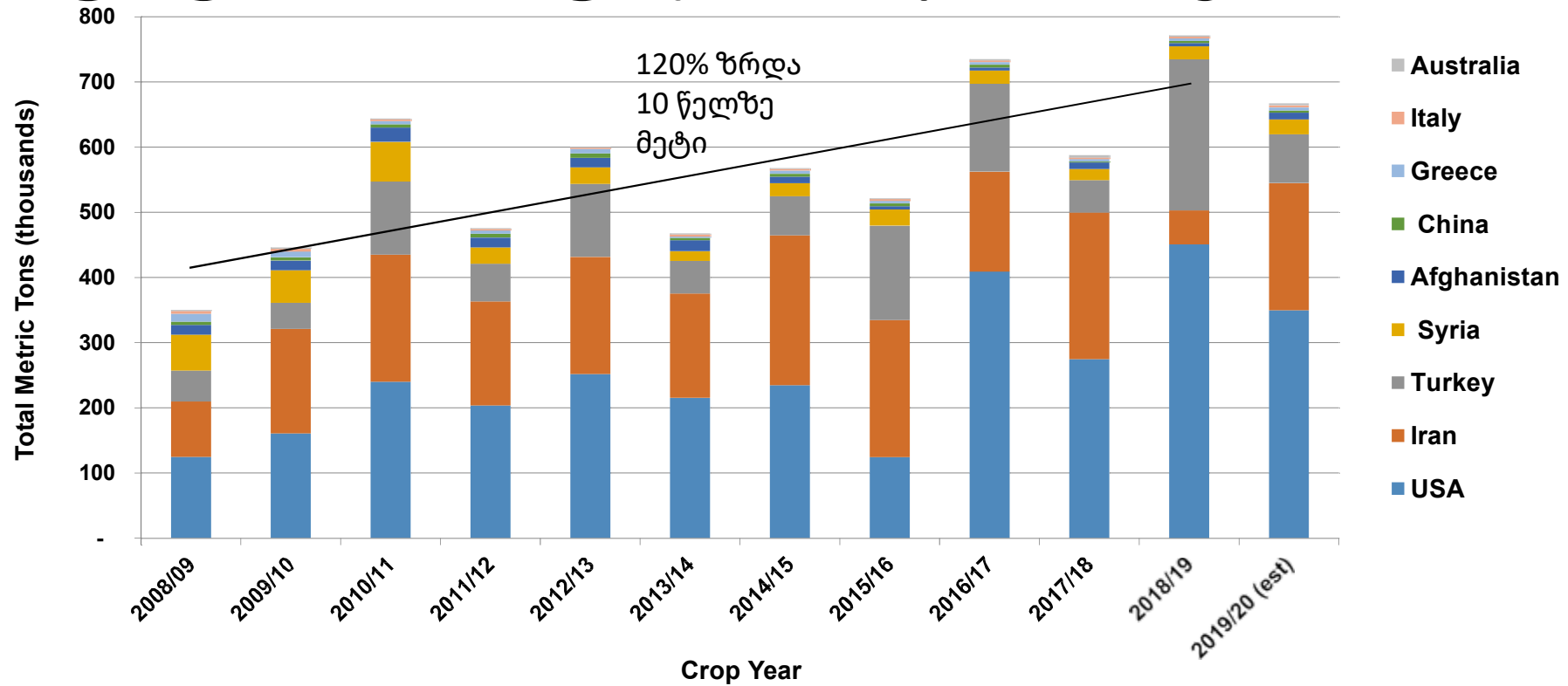
იყიდება შემდეგი სახით:

- ახლად
მოკრეფილი
- მშრალი
- მოხალული
- ინგრედიენტი
- ფხვნილი

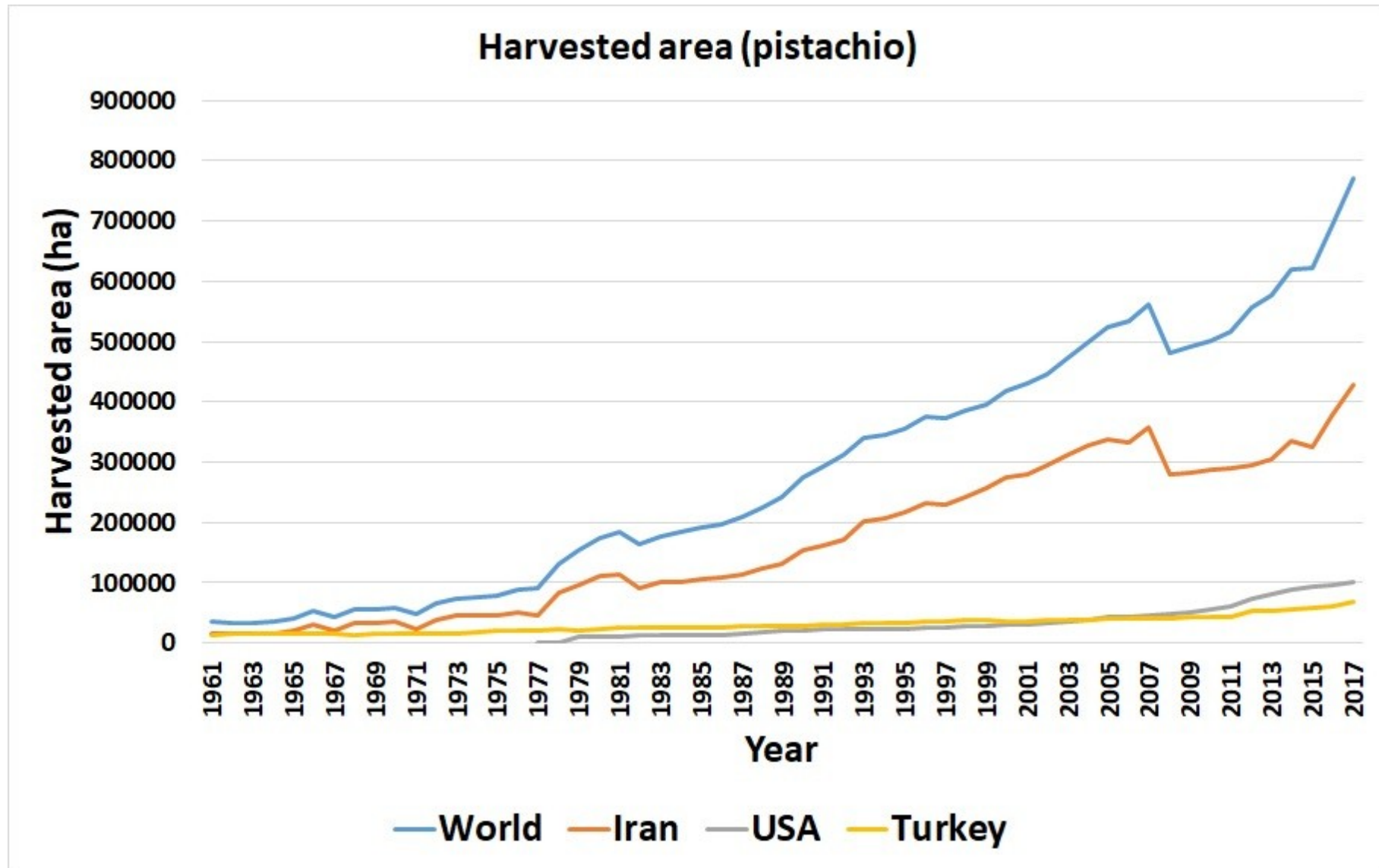
II. ფსტის მსოფლიო წარმოება

ფსტის მსოფლიოს წარმოება

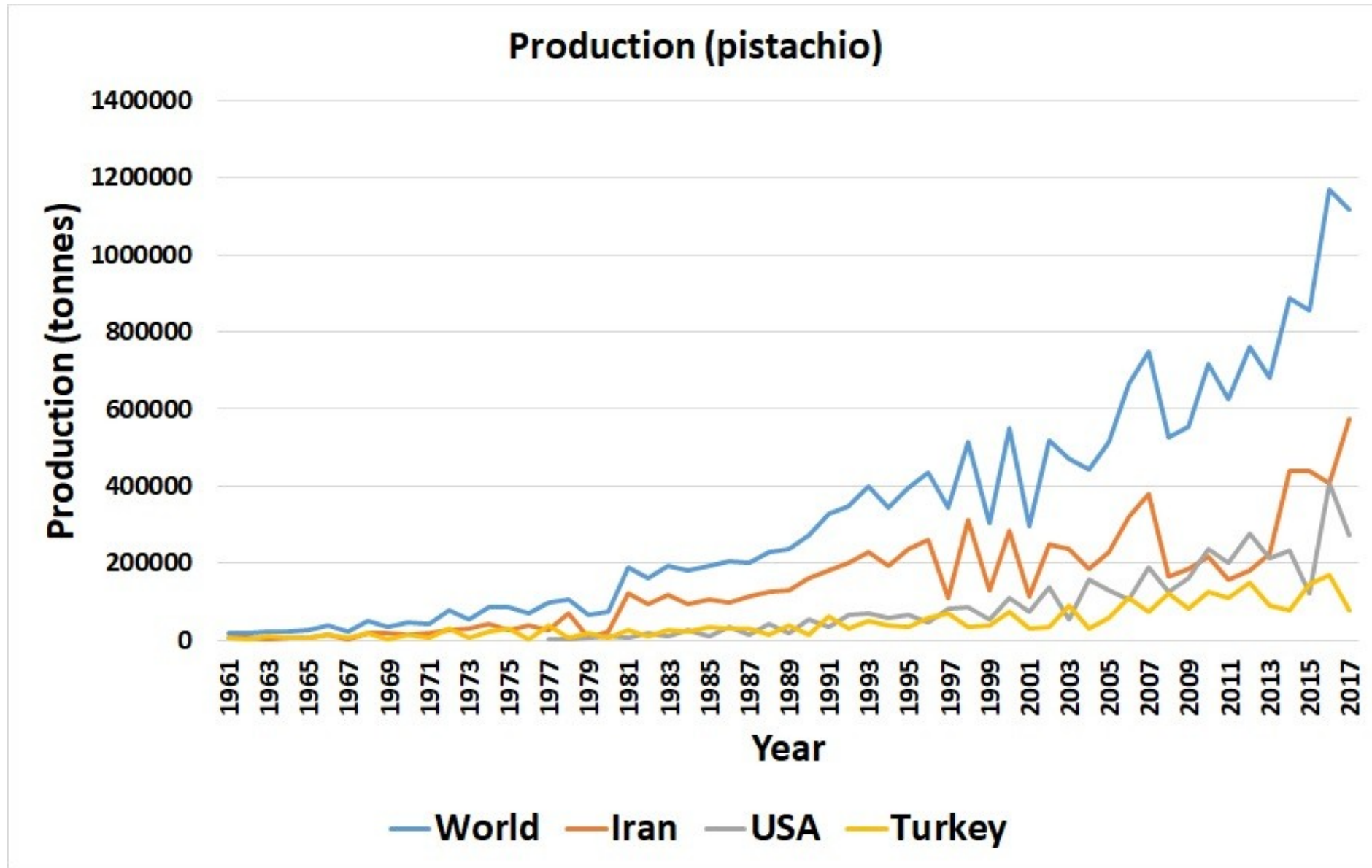

International Nut and Dried Fruit Congress
Boca Raton Fl USA
May 2019

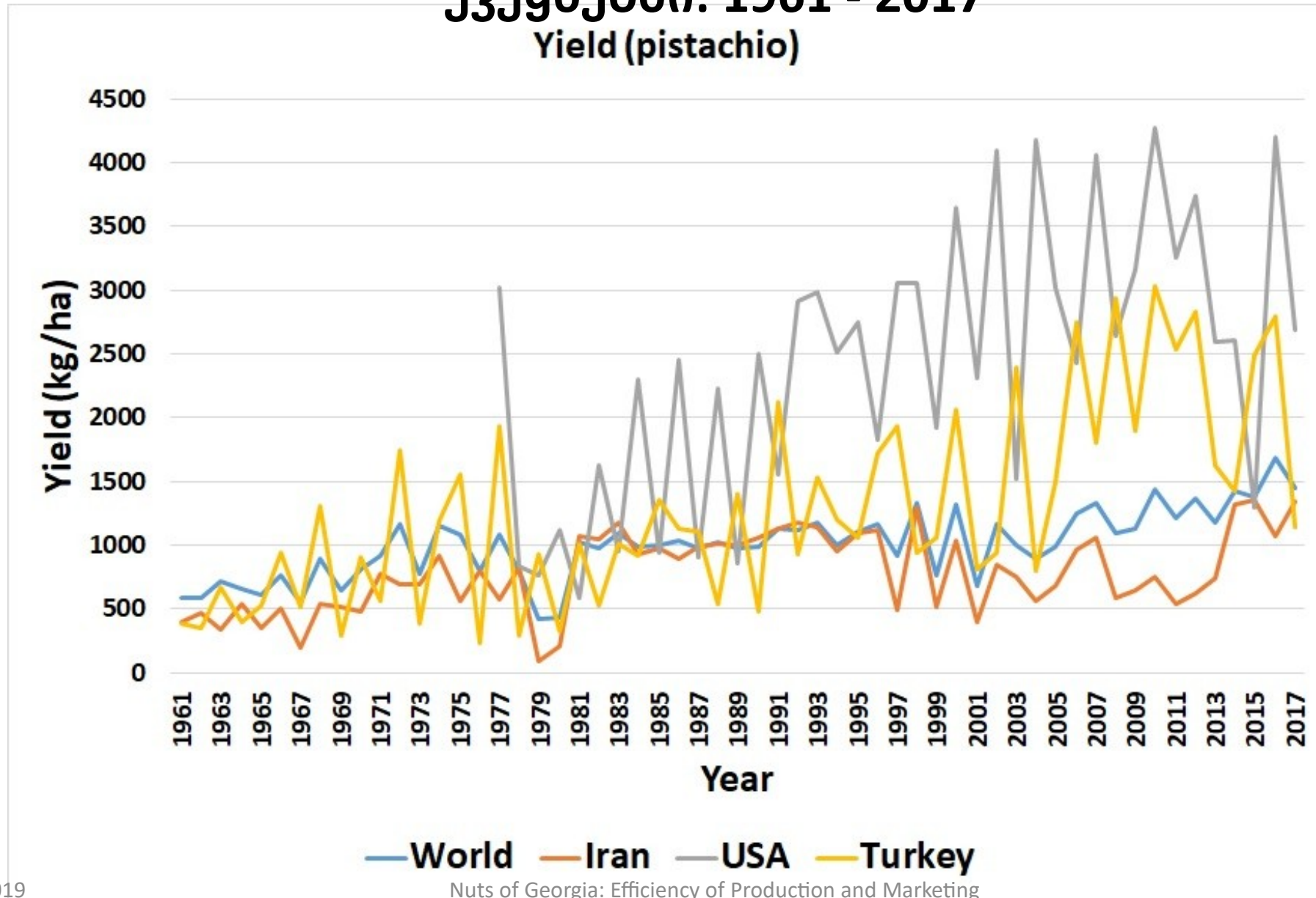
ფსტის ბაღების ფართობები მის მწარმოებელ ძირითად ქვეყნებში

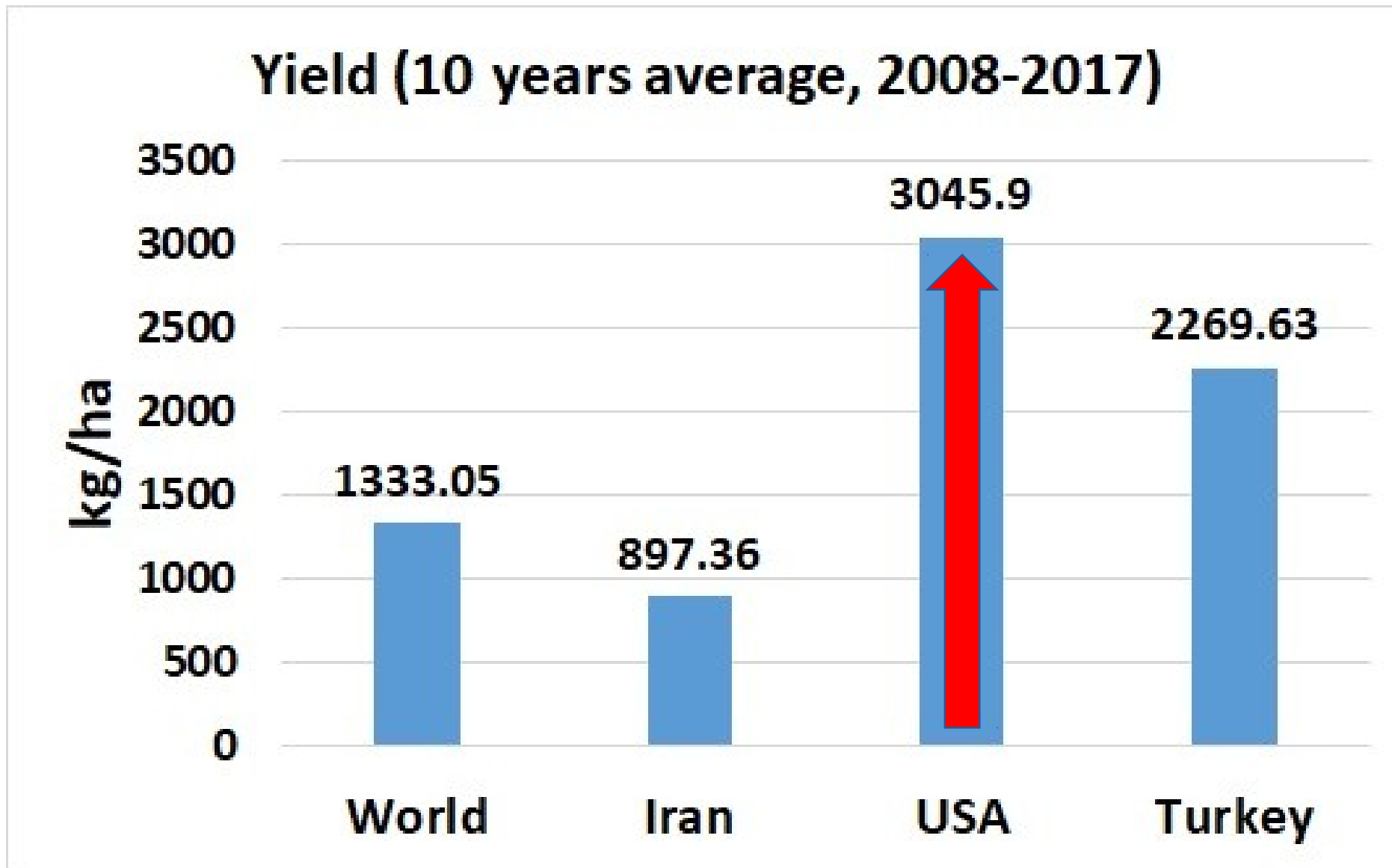
ფსტას ძირითადი მწარმოებელი ქვეყნების წარმოების მოცულობები

მოსავლიანობა წლევების მიხედვით ფსტას ძირითად მწარმოებელ ქვეყნებში: 1961 - 2017

საშუალო მოსავლიანობა ფსტის ძირითად მწარმოებელ ქვეყნებში

ახლანდელი მწარმოებლები:

- აშშ: 47%
- ირანი: 38%
- თურქეთი
- ადგილობრივი ბაზრები:
 - ავღანეთი, არგენტინა, ავსტრალია, საბერძნეთი, იორდანია, იტალია, მადაგასკარი, ესპანეთი, ტუნისი, ჩინეთი, ავსტრალია, ყირგიზეთი, უზბეკეთი

ასტანდუელი ბაზრები:

- ევროპა: 31.1%
- გერმანია: 13%
- ჰონგ კონგი: 26%
- ჩინეთი: 8%
- ვიეტნამი: 6.5%
- ინდოეთი: 5%

ფსტას ბაზარზე მოქმედი ფაქტორები:

ტენდენცია ბაზარზე:

- ბიო საკვებზე მოთხოვნის მკვეთრი ზრდა

ბაზრის ამძრავი:

- ჯანმრთელობისთვის სარგებელი ასოცირებული ფსასთან

გამოწვევები ბაზარზე:

- ფსტას აფლატოქსინით დაბინძურება

ფსტას მსოფლიო ბაზრის ანალიზი და პროგნოზები 2018-2024: ResearchAndMarkets.com

- **წინასწარმეტყველება: ფსტას მსოფლიო ბაზრის ზრდა: 3.21% CAGR 2018-24**
- **წამახალისებელი ფაქტორები**
 - მზარდი მოხმარება, როგორც არომატიზატორის პურ-ფუნთუშეულის წარმოებაში
 - გაზრდილი მოხმარება როგორც სასუსნავის
- **შესაძლებლობები**
 - გაზრდილი მოხმარება საკონდიტრო და პურფუნთუშეულის წარმოებაში
- **შეზღუდვები**
 - მაღალი თვითღირებულება სხვა კაკლოვნებისგან განსხვავებით

დასკვნა

- ძირითადი მწარმოებლების სიმცირე:
 - გაზრდილი წარმოება
- ბაზრების მრავალფეროვნება:
- სხვა კაკლოვნების შედარებით მცირე მოხმარება
 - აშშ: 0.5 ფუნტი ფსტა vs 4.5 ფუნტი ნუში წლიურად ერთ სულზე
- დივერსიფიცირებული მოხმარება
 - ინგრედიენტად მოხმარება
- ბაზრის ძლიერი დრაივები
 - ჯანმრთელობა
 - ნატურალური პროდუქტი

II. საქართველოს პოტენციალი?

ფსტას წარმოება მოითხოვს:

- კლიმატი
- ნიადაგი
- წყალი
- ჯიშები
- საძირე
- ბაზრები
- გეგმა

02.10.2019

Nuts of Georgia: Efficiency of Production and Marketing

კლიმატი:

გიორგი ბაღაჩაძე უიკიმედია ფაუნდაციის, CC BY 4.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=65618377>

ნიადაგი:

- სჭირდება:
 - pH 7:00 – 8.5
 - 1.5-2 მ სწორი ალუვიური ნიადაგი
 - კარგი დრენაჟით
- არ არის ტოლერანტული:
 - დაჭაობებული ნიადაგების მიმართ
 - ჭარბი მიწისქვეშა წყალი
 - მარილიანი, ტუტე ნიადაგები
 - ნატრიუმი, ქლორი, ბორი

წყლის ხარისხი და რაოდენობა:

- ხარობს წვიმის წყლით კვების პირობებში:
 - სჭირდება წყალი კომერციული წარმოებისთვის
- იცვლება რეგიონების მიხედვით:
 - 33,728 ლიტრი ერთ ხეზე წლის განმავლობაში + ზამთრის წვიმა
 - საქართველოში შესაძლებელია სჭირდებოდეს 50%-ით ნაკლები
- წყარო:
 - ქაბურღილი
 - დამდნარი თოვლის წყლის არხი
 - მდინარეები

რეგიონები წარმოების პოტენციალით:

- კახეთი: ალაზნის ველი
- იმერეთი: ქუთაისი
- თბილისი: ~40 კილომეტრის მიმდებარედ
- ქართლი: 2 წლის ასაკის ხეები
 - ღრმა ალუვიური ნიდაგებები
 - pH 6-7
 - ხმელთაშუა ზღვის კლიმატი:
 - ზამთრის ზომიერი სიცივე: $< 7.5^{\circ}\text{C}$
 - ზაფხულის მაღალი სიცხე: $30 - 40^{\circ}\text{C}$
 - მცირე გაზაფხულ-ზაფხულის წვიმები
 - გაზაფხულ-ზაფხულის ფარდობითი ტენიანობა: $< 60\%$

ჯიშები და საძირეები:

- თურქული, ამერიკული და ირანული:

- კალიფორნია:

- Kerman (Peters)

- ირანული:

- თურქული:

- Siirt

Akbari

Ahmad-Aghaei

Fandoghi

Kalle-Ghoochi

Badami Sefiid

Mumtaz

რატომ უნდა გამოვიყენოთ საძირე

ტოლერანტულია:

- **ნიადაგიდან წარმოშობილი
დაავადებების მიმართ**
- **ნიადაგის და წყლის ხარისხის
მიმართ**
- **მოსავლიანობის და ნაყოფის
ხარისხის მიმართ**

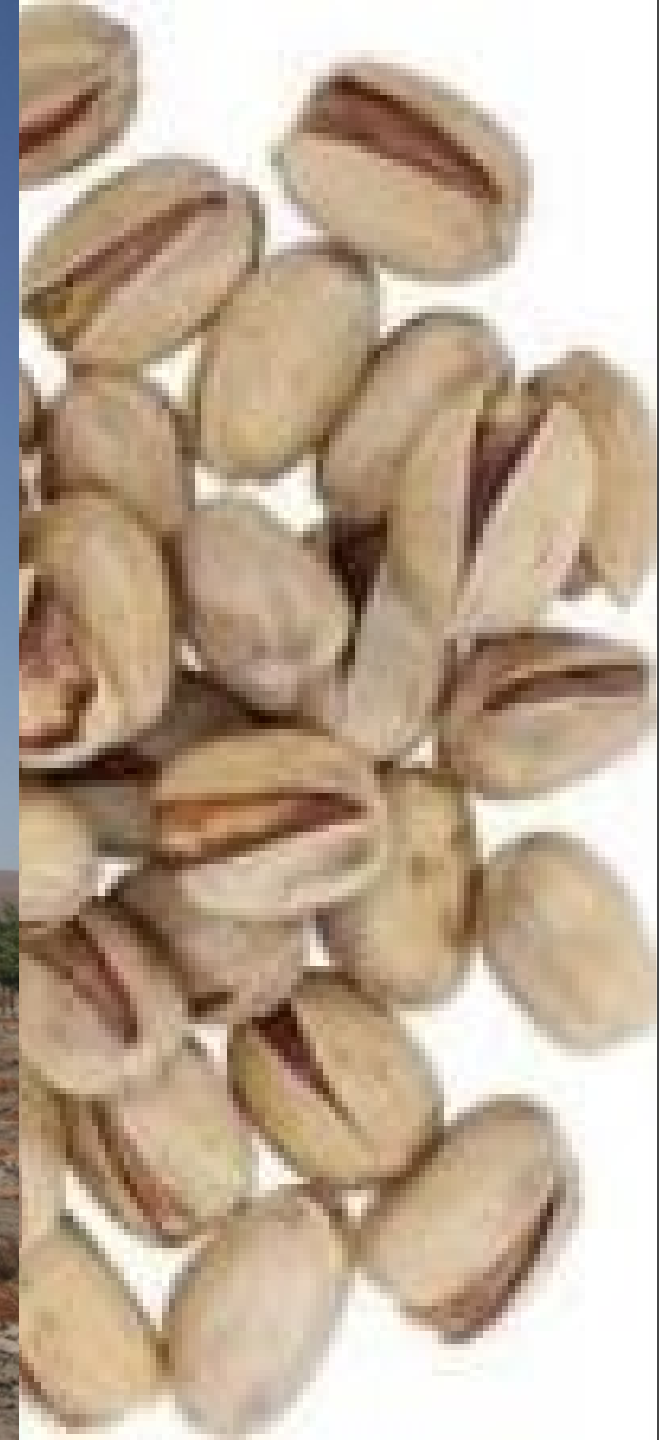
ეკონომიკა: კალიფორნია

- კალიფორნიის უნივერსიტეტის კოოპერატიული ქვესტრუქტურა ფსტას დასაარსებლად და საწარმოებლად: 2015
- https://coststudyfiles.ucdavis.edu/uploads/50/a8/50a8805e-03a8-4092-82ca-ce1b/2015pistachios_san_joaquin_valley-sc.pdf

ეკონომიკა: კალიფორნია

- ფსტას ბადის გაშენება:
- 6 - 10 წელი:
- 16,137 აშშ დოლარი /აკრი = 38,890.17 აშშ დოლარი ერთ ჰექტარზე

ეკონომიკა: კალიფორნია

- ფსტას ბადის წარმოების თვითღირებულება:
- წლიური ხარჯი/აკრზე საწარმოებლად:
 - 2,641 აშშ დოლარი /აკრი = 6,364 აშშ დოლარი / ჰექტარი

ეკონომიკა: კაღიფორნია

- ფსტა ერთ აკრზე/ჰექტარზე წმინდა შემოსავალი: 2016
- @ 1.68 აშშ დოლარი /ფუნტი და 3,745 ფუნტი/აკრი = 6,292 აშშ დოლარი/აკრი
- @ 3.71 აშშ დოლარი /კგ და 4,194 კგ/ჰა = 15,560 აშშ დოლარი/ჰა
- მოგების მარჟა/სუფთა შემოსავალი:
 - ~ 3,650 აშშ დოლარი /აკრი
 - ~ 9,196 აშშ დოლარი /ჰა

დასკვნა და შეკითხვა:

- ფსტა მომგებიანია კალიფორნიაში...
- შესაძლებელია ის იყოს მომგებიანი საქართველოს პირობებისთვის?

როგორ ვიმოქმედოთ: ექსპარტიზა

- ტრენინგის კურსის დაწყება:

- ონლაინ 24-7: შესაძლებელია ითარგმნოს

- FruitsandNuts.UCDavis.edu

- ინგლისურად მოსაუბრე მებაღეობის სპეციალისტის მივლინება კალიფორნიაში:

- ფსტას წარმოების მოკლე კურსი; ნოემბერი 17-19 2020

- კალიფორნიის უნივერსიტეტში სტაჟირება

- ექსტენციის სპეციალისტები: ლუის ფერგუნსონი და გიულია მარინო

როგორ ვიმოქმედოთ: კვლევა

- **სანერგეში წარმოება: როგორ ვაწარმოოთ ნერგები**
 - ქოთნის ზომა და ფორმა
 - წარმოების აგროვადები: 8 თვე – 15 თვე
 - სანერგეში მყნობა
- **ღია გრუნტში წარმოება: როგორ ვაწარმოოთ ნერგები**
 - რომელი ჯიშები და საძირეები
 - წარმოება თქვენს პირობებში

როგორ ვიმოქმედოთ: დარგის ორგანიზება

- მწარმოებელთა ასოციაციის განვითარება:
 - სამთავრობო მხარდაჭერის განვითარება
 - საგადასახადო შეღავათები
 - ირიგაციის მხარდაჭერა
 - ხარისხის სტანდარტების შემუშავება
 - ევროკავშირის სტანდარტების დაკმაყოფილება: აფლატოქსინი
 - მარკეტინგული კამპანიის განვითარება

როდის ექნება საქართველოს ფსტას წარმოება.....

- რეალისტური გათვლებით...სულ მცირე 15 წელში

დოქ. ლუის ფერგენსონი
LFerguson@UCDavis.edu

UCDAVIS

DEPARTMENT OF PLANT SCIENCES

College of Agricultural and Environmental Sciences